SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 101. JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, MAY 28, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 28-го ТРАВНЯ 1988 Ч. 101. РІК XCV

ЗВІЛЬНЕНО ЩЕ ДВОХ В'ЯЗНІВ СУМЛІННЯ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Як подала нюйоркська організація Центр демократії, яка випускає журнал „Гласность" англійською мовою, в Україні звільнили 19-го травня ц.р. дві жінки, які перебули у в'язниці довгі роки за свою „протисовєтську" діяльність.

Першою із них є Галина Михайленко, народжена 1939 року, по професії бібліотекарка, яку арештовано в лютому 1980 року за її зв'язки з Українською Гельсінкською Групою. Останньо вона відбула свою кару в Одесі.

Друга — це Галина Максимова, художниця з Ужгороду, що перебувала в ув'язненні від 1982 року.

Обидві були звільнені несподівано, перед закінченням терміну покарання.

В КИЄВІ ВЕЛИЧАВО ВІДЗНАЧИЛИ 22-ГЕ ТРАВНЯ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Як повідомляють з Києва, там як і кожного року, відзначили річницю переносу тіла Тараса Шевченка до Києва у неділю, 22-го травня ц.р.

Тим разом члени недавно заснованого Українського Культурологічного Клюбу заповіли на годину 5-ту по полудні зібрання біля пам'ятника Т. Шевченка із читанням його творів. Довідавшись про це, офіційні чинники, щоб протидіяти, привезли на цей час до пам'ятника ряд хорів, які прибули на звичайний в тому часі „Весняний фестиваль Києва" і доручили їм виступити із концертом. Перед концертом письменник Борис Олійник зложив біля пам'ятника китицю квітів і відкрив фестиваль.

Поруч із хорами біля пам'ятника зібралося понад 800 осіб, в тому багато дисидентів та студентів у вишиваних сорочках і засіли разом недалеко пам'ятника, там співали пісні, незалежно від офіційних виступів та читали вірші. Найбільше враження зробив відчитаний з великим чуттям і наголосом у відповідних місцях Олесем Шевченком вірш „Юродивий", із промовистими словами „Коли ми діждемося Вашінгтона, з новим і праведним законом?"

Хоча група студентів та дисидентів була довкруги обставлена членами КҐБ, не було ніяких арештів ані сутичок.

На кінець того свята присутні із засвіченими свічками оточили пам'ятник Великого Кобзаря.

У зв'язку з близьким прибуттям до Москви президента ЗСА Роналда Реґена, на Україні, особливо в Києві, перебуває напередодні зустрічі на вершинах багато закордонних кореспондентів із країн Західньої Европи та ЗСА. Деякі з них були також присутні на святкуваннях біля пам'ятника Т. Шевченка.

У БРЮССЕЛІ ПРОХОДИТЬ СЕСІЯ МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ

Брюссель, Бельгія. — Агентство Ассошієйтед Пресс інформує, що в середу, 25-го травня ц.р., тут у столиці Бельгії розпочалась сесія Міжнародного трибуналу, присвячена дослідам причин масового голоду в Україні в 1932-33 роках, штучно зорганізованого режимом Йосифа Сталіна під претекстом колективізації сільського господарства в УССР й індустріялізації республіки. Як відомо, в результаті цієї голодової облоги Москви, в Україні вмерло з голоду тоді від семи до десяти мільйонів осіб, в більшості селян.

У Міжнародному трибуналі беруть участь юристи із семи різних західніх країн: З'єднаних Стейтів Америки, Швеції, Франції, Бельгії, Великобританії, Арґентини і Канади. Офіційне запрошення, чи повідомлення про трибунал було послане також до Совєтського Союзу, але з Москви не отримано жадної відповіді в цій справі.

Формально в Москві тепер признають факт масового голоду в Україні у згаданих роках, але дотепер керівництво комуно-московської імперії не признається, що цей голод був зумисно зорганізований Й. Сталіном, хоч в деяких совєтських виданнях, наприклад, в журналі „Огоньок", визнали і сам факт голоду і засудили практику сталіністів, але не сказали, що таким жорстоким етноцидом совєтський тодішній диктатор намагався здушити спротив свідомої верстви населення України і покарати у страшний спосіб тих, які не сприймали совєтської влади.

„Перед нами, тобто перед нашою юридичною комісією, стоять важливі завдання великого морального значення — заявив предсідник трибуналу, юрист зі Швеції Якоб Сундберґ. Багатьом особам, які недостатньо поінформовані про цей страшний ґеноцид, може виглядати дивним, що ми взялися за розгляд такої давності, але лекції правдивих історичних фактів мають непроминаючу цінність для майбутніх поколінь".

Владика Мстислав перебуває в Англії

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — З Митрополичої канцелярії повідомляють, що у четвер, 26-го травня ц.р. відлетів до Лондону Блаженніший Митрополит Мстислав.

Програма його перебування в Англії передбачує участь у епархіяльному зібранні УАПЦеркви в Англії та присутність на відслоненні пам'ятника князеві Володимирові Великому, що його уфундували українці-християни Великої Британії.

Головні святкування 1000-річчя українського Християнства відбуватимуться в Москві

Київ. — Київська газета „Літературна Україна", орган Правління Спілки письменників України, надрукувала у числі з 5-го травня ц.р. інтерв'ю журналіста Сергія Кисєльова з учасником „архиєрейської передсоборної наради" Руської Православної Церкви Єпископом Палладієм, вікарієм Київської епархії, керуючим справами екзархату України. Чому було надруковано згадане інтерв'ю? В Україні і в діяспорі, тобто на поселеннях у країнах вільного світу, підносились питання: чому святкування 1000-річчя Хрищення України відзначатимуться в більшості в Москві, осідку московського патріярха Загорську й інших осередках Російської Православної Церкви.

Щоб не згадувати української діяспори, майстри від пропаганди подумали про композицію „листа до редакції" від В.П.Сильвая з Ужгороду, який пише: „Я хотів би мати від вас роз'яснення: де відбулося хрищення Русі? Я знаю, що в Києві. Але з виступу патріярха всієї Русі в „Ізвєстіях" цього не видно — Київ згадується лише побіжно... Хотілося б усе-таки знати, тільки в Москві чи й в Києві відзначатиметься пам'ятна дата?"

Редакція „Літературної України" пише, що із запитанням, де й коли відзначатиметься 1000-ліття „хрещення Русі", звернулися до редакції Олександер Безлущенко та Василь Івченко з Прилук на Чернігівщині, Дмитро Ковтун з Дніпропетровська, кияни Іван Загоруйко, Анатолій та Юрій Пшеничні, а також багато інших. Сподіємось, інтерв'ю, яке друкуємо нижче, дасть вичерпну відповідь на ці запитання".

Відповідаючи на питання кореспондента, як проходитиме святкування 1000-ліття „хрещення Русі" і яка буде програма ювілейних урочистостей, згаданий Єпископ Палладій сказав, що все таки основні урочистості пройдуть у Москві від 4-го до 16-го червня, а потім докладно він подав ще такі дані:

„Офіційне свято почнеться в неділю, 5-го червня, соборним служінням божественної літургії в Богоявленському патріяршому соборі столиці. Затим відбудеться панахида по покійних предстоятелях Руської православної церкви, їїієрархах, кліриках та мирянах. З 6 до 9 червня в Загорську, в Троїце-Сергіївській лаврі пройде помісний собор Руської православної церкви, де буде прочитано ряд доповідей, присвячених ювілеєві, будуть приділені до сонму святих такі подвижники благочестя: великий князь Московський Димитрій Донськой, преподобний Андрій Рубльов, преподобний Максим Грек, митрополит Московський Макарій, подвижник Румунської православної церкви

(Закінчення на стор. 3)

СОВЄТСЬКІ КЕРІВНИКИ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ Р. РЕҐЕНА ПЕРЕД ЗУСТРІЧЧЮ З ДИСИДЕНТАМИ

Москва. — У зв'язку з підозрінням кремлівських керівників, що президент З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реґен хоче твердо поставити на обговорення проблему прав людини і свободу для Церков та релігійних об'єднань, відповідальні за підготову четвертої зустрічі на вершинах совєтські представники обережно дали до зрозуміння американській делеґації, а радше кажучи перестерегли Президента ЗСА, перед заплянованою ним зустріччю з дисидентами заявляючи, що такий крок буде суперечити узгідненій програмі зустрічі.

Однак зі своєї сторони як повідомив кореспондентів в Гельсінках представник Білого Дому Роман Попадюк совєти вже зменшили час зустрічей президента Р. Реґена з генеральним секретарем Міхаїлом Ґорбачовим, знімаючи з порядку нарад сесію обидвох керівників у понеділок, 30-го травня, а рівночасно запротестували проти зустрічей американської делеґації з представниками релігійних громад, яка, мовляв, не була раніше передбачена при обговорюванні вершинної конференції.

Заступник пресового секретаря Білого Дому Марлин Фіцвотер додав, що державний секретар Джордж Шулц домагатиметься вияснення обидвох справ у відповідальних кремлівських речників. Заступник міністра закордонних справ СССР Владімір Ф. Петровскі заявив, що протокол зустрічей передбачав розмови представників ЗСА із пересічними совєтськими громадянами, але зустрічі Президента Америки з дисидентами це вже крок із політичною закраскою і вони ледве чи сприятимуть совєтсько-американській співпраці.

З дисидентських кіл у Москві стало відомо, що КҐБ, діючи за інструкцією Політбюра, вже поставило під домашній арешт деяких дисидентів, а двом особам жидівської національности, які були запрошені приїхати з Ленінграду до Москви на зустріч з Р. Реґеном заявили, щоб вони не пробували покидати місто, бо це може мати для них погані наслідки в майбутньому.

Окремі зустрічі представників релігійних громад заплановані з президентом Р. Реґеном в приміщеннях американської амбасади і проти неї також протестують керівники комуно-московської імперії, хоч з другої сторон вони самі і їхні представники за кордоном говорять дуже багато про релігійну свободу в СССР. Вже згаданий совєтський заступник міністра закордонних справ В. Петровскі заявив журналістам, що генеральному секретареві ЦК КПСС М. Ґорбачову також не дали можливости зустрінутись у Вашінґтоні з групами бездомних і безробітних.

На листі дисидентів з якими має зустрінутись Президент є також українські борці за свободу: Вячеслав Чорновіл й Іван Гель, який після виїзду а кордон Йосипа Тереллі, репрезентує групи охорони Української Католицької Церкви, які домагаються леґалізації тієї Церкви, яка діє в катакомбах.

Крім згаданих до української групи входять ще: Лев Лук'яненко, Михайло Горинь і о. Василь Романюк. Інші запрошені особи це Лев М. Тімофеєв, представник Федерації гельсінкських груп, жидівський дисидент Юлій Кошаровскі, о. Глеб Якунін та інші.

В УІА влаштовують прийняття на закінчення релігійних святкувань

Ню Йорк. — Як повідомляють із Метрополітального Комітету 1000-річчя Християнства в Україні, в суботу, 4-го червня ц.р., цей Комітет разом із Українським Інститутом Америки влаштовують прийняття на закінчення релігійних святкувань Тисячоліття в місті Ню Йорку.

Прийняття відбудеться біля год. 5:30 по полудні після того, як о год. 3-ій по полудні буде відправлений торжественний Молебень в грецькій православній катедрі св. Трійці, 319 Схід 74 вул. Молебень будуть відправляти владики і духовенство католицького, православного та інших віровизнань, які візьмуть відтак участь у прийнятті.

ВИСТАВКА В ЕДМОНТОНІ

Едмонтон, Альта. — У четвер, 9-го червня, о год. 7-ій вечора, в приміщенні Українсько-Канадського Архіву — Музею Альберти, відбудеться виставка оригінальних праць св. п. мистця Якова Гніздовського, на яку загостить дружина покійного мистця Стефанія Гніздовська.

В Ню Йорку показали фільм про короля Данила

Ню Йорк (Б.П.). — У середу, 18-го травня ц.р., тут в авдиторії бібліотеки імени Даґа Гаммаршольда в Об'єднаних Націях був висвітлений у рамках 10-річного інтернаціонального фільмового фестивалю, новий фільм українською мовою, випущений 1987 року Одеською кіностудією, під заголовком „Данило, князь Галицький".

Сценарій фільму написав Ярослав Луцій, він також його режисер. У головних ролях виступили Віктор Євграпів, Богдан Ступка та Іван Гаврилюк. На тлі чудових літніх і зимових краєвидів Карпат у фільмі розказується про героїчну боротьбу населення Галичини проти монгольської навали у XIII сторіччі. Охоплює він короткий період у час княжування Галицько-Волинського князя, а пізніше короля Данила Романовича. Як відомо, князь Данило 1227 року об'єднав Волинь, 1238 року оволодів Галичем і 1239 року зайняв Київ.

Фільм починається від того, як князь Данило був змушений покоритися ханській владі і Золотій Орді, а кінчається початою ним відкритою боротьбою проти монгольських наїзників і перемогою над ними 1254 року. Князь Данило у фільмі показаний як розумний володар, який розбудовує державу в надзвичайній згоді та тісному порозумінні з своїм братом князем Васильком, пробує об'єднати західніх сусідів, особливо поляків і угрів, до спільної боротьби з татарами, основує нові міста і укріплення, у тому й Львів, для свого сина, бореться з підступством і зрадою „людей татарських" і самолюбних воєвод, що ослаблюють силу твореної ним держави. Перед висвітленням фільму промовляв і пояснив його амбасадор Генадій Удовенко, голова постійного представництва Української ССР при Об'єднаних Націях.

В Йонкерсі заплянували ґрадуацію шкіл українознавства

Йонкерс, Н. Й. — Тут в суботу, 4-го червня ц.р., о год. 6-ій вечора в приміщеннях Дому Української Молоді, 301 Палісейд аве., розпічнеться ґрадуація шкіл українознавства метрополії Ню Йорку-Ню Джерзі.

Після офіційної програми вечора, яка складатиметься з коротких привітів, вручення дипломів, короткої мистецької програми, та спільної вечері, відбудеться матуральна забава для молоді, батьків, рідних і гостей. Забава розпічнеться о год. 9-ій під звуки оркестри „Водограй". Вступ на імпрезу 25 дол. з вечерою, а тільки на забаву 5 дол. За квитками слід звертатись до батьківських комітетів матуральних кляс шкіл українознавства С. Бавнд Бруку, Йонкерсу, Нюарку „Самопомочі" в Ню Йорку, СУМ в Ню Йорку і Пассейку.

Департамент справедливости приготовляється до депортації В. Соколова

Вашінґтон. — Згідно з інформацією, поміщеною у газеті „Вашінґтон Пост", Департамент справедливости З'єднаних Стейтів Америки розпочав підготову до депортації із ЗСА 75-річного російського колишнього імігранта Владіміра Соколова, який живе тепер в місцевості Мілфорд, Конн.

В 1986 році федеральний суддя Томас Мирфі позбавив В. Соколова американського громадянства за те, що у заяві поданій ним при в'їзді до ЗСА в 1951 році і під час отримання американського громадянства в 1957 році, він приховав „факт" свого співробітництва з нацистами під час Другої світової війни. Він допомагав їм видавати російську газету „Речь".

Будучи співробітником редакційної колеґії згаданої газети, яка появлялася під час окупації в місцевості Орел від 1942 до 1944 року, В. Соколов написав під псевдонімом В.І.Самарін і В.Л. Самарін, цілий ряд статтей, закликаючи до винищення жидів і до створення нацистської імперії в усьому світі.

В. Соколов, на протязі 17-ох років викладав російську мову і літературу в Єйльському університеті, який він сам був змушений покинути коли розпочалася судова справа проти нього в 1976 році, доказував в суді, що при написанні численних статтей він в першій мірі керувався антикомуністичними переконаннями, а антисемітські уступи у статтях вставляли урядові, зглядно окупаційні цензори, які переважно вербувались з-посеред так званих „фольксдойчів", які знали різні мови східньоевропейських народів.

Покищо не відомо до якої країни збирається Департамент справедливости депортувати В. Соколова.

ВІЗА промощує шлях до взаємовідвідин

Джерзі Ситі, Н. Дж. (ХВФ). — Цими днями в товаристві свого дядька Михайла Шпонтака, голови нюйоркської округи відділів УНС, редакцію відвідала Тамара Городиська з Берклі, Каліф. Це молода людина, яка на сторінках газети хоче поділитися з читачами відомостями про існування такої інституції, як „ВІЗА", що має на меті пропаґувати людські права родинних взаємовідвідин між мільйонами споріднених людей Америки і Совєтського Союзу.

„ВІЗА" офіційно існує від березня 1985 року, коли з нагоди приїзду до ЗСА В. Щербицького 9-літня доня Городиських подала йому листа зі запитом, чому вона ані її двоюрідні брати і сестри не можуть себе взаємно відвідати. Американська преса, що звичайно є дуже чулою на такого роду історії, що забарвлені родинно-людськими переживаннями, подала цю вістку на сторінках газет в цілій Америці. Питання за питанням і дійшло до того, що посвоячені громадяни Америки і Совєтського Союзу не мають можливостей безпосередньо відвідувати своїх рідних, а найприкріше це відчувається у випадках захворювань чи інших родинних подій.

Як звичайно водиться, кореспонденти і телевізійні журналісти хотіли знати більше й про тих, що турбуються якраз таким питанням, й була при тій нагоді можливість розказати дещо й про Україну та її правозахисників. Після цього чимраз частіше до них приходили листи із запитами, а телефонічним питанням не було кінця. Це спонукало оформитися під назвою „ВІЗА" і допомагати іншим інформаціями в цих справах, а для цього треба й самому було поцікавитися іміграційними законами обидвох країн. Призбиравши ряд матеріялів і засвоївши закони, намагалися допомагати в полагодженні конкретних випадків, але відповідь завжди була така сама — не можемо нічого в цій справі зробити, бо такі їхні закони чи приписи. Постійно виникало питання, як цьому зарадити.

Тамара Городиська після інтерв'ю

(Закінчення на стор. 4)

ПИСЬМЕННИК В ЧИКАҐО

Чикаґо. — На зустріч з українською громадою Чикаґо прибуде відомий американський письменник Фредерік Фол, автор недавно виданого роману „Чорнобиль". Він з подивугідною симпатією і знанням відтворив причини, події і наслідки нуклеарної катастрофи українського народу. Літературний вечір відбудеться заходами 84-го Відділу СУА та Українського Інституту Модерного Мистецтва в суботу, 11-го червня ц.р., о год. 7-ій вечора, в інституті 2318 Захід Чикаґо аве. Програмою керує Ганна Черінь, а уривки читатиме молодь.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ДИПЛОМАТИ отримали в'їздні візи до Совєтського Союзу і тим самим були „проломані леди" холодного відношення і зірвання дипломатичних зв'язків між Ізраїлем і СССР, які тривали на протязі 21 року, тобто від ізраїльсько-арабської війни в 1967 році. Делеґація ізраїльських дипломатів, яка буде в скорому часі поіменно проголошена, відвідає Москву і по можливості інші більші центри в Совєтському Союзі. Очевидно, головною ціллю розмов будуть справи відновлення дипломатичних зв'язків і збільшення еміґрації жидів з СССР до Ізраїля й інших західніх країн.

ПРЕДСТАВНИК МІНІСТЕРСТВА оборони Пакістану заперечив, що його країна далі старається розбудовувати свою власну атомову індустрію і що пакістанські збройні сили недавно випробовували нуклеарні ракети середнього засягу, які можуть загрожувати також Індії, як про це інформували деякі кореспонденти з Ісламабаду і Ню Делі. „Я нічого не знаю про таке випробування і про існування такої ракети", — заявив представник, який відмовився під час пресконференції назвати своє прізвище і функцію у згаданому міністерстві. Він підкреслив, що під теперішню пору в ЗСА перебуває заступник міністра оборони Іджляль Гайдер Заіді і після його приїзду міністерство займе ще раз становище до цієї контроверсійної справи, бо тільки міністер, чи його заступник має, мовляв, право коментувати такі справи. Про випробування ракет з атомовими головками власного, тобто пакістанського виробу, інформувала в ЗСА газета „Ню Йорк Таймс" у понеділок, 23-го травня.

У СЕРЕДУ, 25-ГО ТРАВНЯ ц.р., румунське пресове агентство „Аджерпресс" категорично заперечило повідомлення мадярської газети про продаж Румунією для Ізраїля так званої тяжкої води, потрібної для виробу атомової зброї, яку нібито Румунія купила перед тим у Норвеґії. За 12.5 тонн тяжкої води Ізраїль заплатив румунському урядові велику але не названу у повідомленні, суму грошей. У заяві румунського уряду говориться, що ані тепер, ані ніколи перед тим Румінія не продавала Ізраїлеві тяжку воду. „Аджерпресс" обвинуватило мадярські засоби масової інформації, що вони порушили елементарні правила журналістичної етики. На думку Букарешту мадярські газети, радіо і телевізія ввели в блуд своїх власних громадян і закордонні ворожі до соціялізму центри, які повторили мадярську інформацію, використовуючи її для своїх пропаґандивних цілей. Деякі спеціялісти на Заході таки думають, що Румунія продала куплену в Норвеґії тяжку воду для Ізраїля який потаємно почав продукувати нуклеарні ракети.

В АМЕРИЦІ

У ДІТРОЙТІ НАЙМЕНША **із трьох автомобільних ґіґантів Корпорація Крайслера вирішила вмонтувати у своїх цьогорічних моделях повітряні мішки, як частину конечного автомобільного влаштування. Повітряні мішки, які надуваються автоматично при зударі автомашини досі можна було знайти тільки в дорогих европейських моделях, в автомобілях місцевого виробу їх можна було замовляти окремо за додатковою заплатою. Моделі в яких буде вмонтовано цю додаткову пасажирську охорону: це ЛєБарон, Дадж Дейтона, Фіфт Авеню, Дадж Дипломат і Плимут Ґренд Фюрі.**

ПЕРЕДАЧІ СІ-БІ-ЕС

Телемережа Сі-Бі-Ес, у передачах новинок з Москви в год. 7-ій східнього часу, почала безплатно і фальшиво реклямувати тисячоліття християнства в Росії устами своїх кореспондентів на чолі з Деном Ретером. Цю дезінформацію слід опрокидувати, телефонуючи до Сі-Бі-Ес в Ню Йорку на число (212) 975-3691, або (212) 975-4321

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Неспокій і гін до волі у країнах комунізму

Як можна було сподіватися, заворушення й демонстрації у балтійських країнах, у Польщі і Казахстані не були проминальними епізодичними подіями, а були наслідком свободолюбного руху, який проявився тому, що люди набрали більшої відваги. І вони не могли обмежитися тільки до тих країн, бо тих подій не можна було промовчати, а гін до волі є Богом даний всім людям у світі.

В минулому тижні демонстрації — мирні, без проливу крови — відбулися в „самостійній" вірменській республіці та в азербайджанській. Після засідання Політбюра в Москві полетів до обох цих країн член Політбюра Александр Яковлєв, муж довір'я Ґорбачова із ще одним вірним Ґорбачову членом Політбюра, покищо без права голосування, і вони перевели чистку в обох тих країнах. У Вірменії став новим правителем Сурен Арутюнян, в Азербайджані став правителем колишній амбасадор у Пакистані Абдул Рахман Везіров. Ці прізвища нам, далеким від тих країн, нічого не говорять, але, як стверджує московський кореспондент „Н. Й. Таймсу", вони є прихильниками переведення заповіджених Ґорбачовим змін в партійно-адміністраційному апараті і ті зміни скріплять позицію Ґорбачова на партійній конференції, що відбудеться в червні. Цікавий той момент, що Ґорбачов, без уваги на існуючу проти нього опозицію, користується все ж таким авторитетом, що висланий ним його чоловік з партійної верхівки може переводити зміни по лінії бажань Ґорбачова. Нема сумніву, що коли перейде без якихось дисонансів візита Роналда Реґена у Москві, то позиція і персональний авторитет Ґорбачова ще скріпляться.

Вірменія і Азербайджан — ген далеко. Зате Мадярщина лежить у середущій Европі і тамошній партійний переворот, що стався теж під кінець минулого тижня, цікавіший нам і може мати вплив на події в інших европейських сателітських країнах. У 1956 році вибухла була на Мадярщині проти СССР справжня революція, не спонтанне заворушення, а бунт був проти комуністичного вождя Ерна Ґеро, який викликав совєтські війська. Революцію очолив теж комуніст Імре Надь. Совєтським амбасадором був тоді у Будапешті Андропов. Совєти вислали проти Мадярщини 200,000 війська і 2000 танків. Андропов запросив Імре Надя до головної квартири того совєтського війська на „переговори", ґарантуючи йому особисту недоторканість. Як тільки Імре Надь там появився, його арештували, вивезли до СССР і розстріляли, а на його місце поставили Яноша Кадара. Його називали зрадником, проте він урядував від 1956 року до минулого тижня, коли його, як 76-літнього партійного консерватиста, що дав своїм землякам релігійну свободу, але обтяжив бюджет величезним дефіцитом і стояв на дорозі реформам, відсунули від влади в партії. Але його відсунули гідно, бо обрали президентом. Новим партійним шефом став 57-літній Каролі Ґрош. Цікаво, що за американською пресою Ґрош є звеличником британського прем'єра Марґарет Тачер і він відвідував Англію та був захоплений тамошніми відносинами. Як примирити захоплення однією з найвидатніших сучасних лідерів західньої демократії з ідеологією Маркса — це ребус, що його розв'язку побачимо в недалекій будуччині.

Можна зважитися на здогад, що і в Богарії, і в Румунії, і у Східній Німеччині та найшвидше у Польщі прийдуть невдовзі зміни, які захитають комунізм поза Совєтським Союзом. І можна теж зважитися на твердження, що цей очевидний гін до свободи викристалізується в бунт проти комунізму. На наших очах відбувається прецікавий процес, як поволі і ступнево, але невідхильно, котиться у пропасть комуністична система та з нею большевицька імперія. Цей процес може тривати ще довго, але він є ясним показчиком, що розпочався початок кінця.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Марія Храплива

УНІВЕРСИТЕТИ КАПІТУЛЮЮТЬ

У каліфорнійському університеті Стенфорд сталася подія, яка вказує на факт, що „прогресивні" антиінтелектуальні елементи своєю тактикою залякування й настирливости змусили сенат університету піддатися їх вимогам.

Стенфорд, один із трьох найвизначніших університетів Америки, 1980 року впровадив був курс т. зв. „Western culture" („Західня культура"), який був обов'язковий для студентів першого року. Як сама назва вказує, він давав студентам підставове знання про західню філософію й літературу та втішався популярністю серед професорів і також серед студентів зацікавлених, щоб здобути всестороннє знання. Курс цей свідчив про тяглість ідей, які стали підставою духових вартостей теперішнього культурного світу. Та серед студентів, переважно негритянського походження та крайньо лівих переконань, створилася група, яка почала демонструвати та кричати, щоб курс „Західньої культури" повалити, бо він не є інноваторський, ані прогресивний та пропагує культуру, що ширила імперіялізм, расизм і елітизм. Вони домагалися замінити його курсом, який ішов би „з духом часу" й говорив би про меншини, жінок, як соціяльну клясу і про людей „кольорових" рас. Хоч того роду інформації вони могли б дістати на інших курсах, але їм розходилося про це, щоб спримітизувати, обмежити і звульґаризувати навчання, а гуманістичні курси „Західньої культури" стояли їм в дорозі. Минулого року під час святкувань дати народин Мартина Лютера Кінга ті студенти створили демонстрацію і з Джесі Джексоном у проводі скандували: „Hey, hey,ho, ho, Western culture's got to go". Вони теж окупували канцелярію президента університету через п'ять годин і криком домагалися повалення курсу. Нікого за те опісля не покарали, а навіть створили комісію, яка мала розглянути домагання демонстрантів. Пропозиції комісії, щоб програму цього курсу змодифікувати, додавши деякі з точок збунтованих студентів, вони відкинули. Також спроби оборони програми „Західньої культури" інші студенти голосно наварували, мовляв, вони мотивовані расизмом. І так ігноранти здобули криком те, що хотіли. Голосами 39 до чотирьох Сенат факультету 31-го березня ц. р. зніс курс „Західньої культури".

Секретар для справ освіти Вілліям Беннет гостро наварував злощасну ретроґрацію принципів, на яких був заснований цей університет, але президент університету Доналд Кеннеді відкинув його критику і став по стороні нового проєкту.

Подія ця напевно буде мати відгомін і в інших університетах, бо створився прецедент, що хто голосніше кричить, того є й право. В кожнім університеті є неґативні елементи і такі, для яких тривіяльне тарабанення по бубні звучить краще ніж клясична музика Моцарта або Баха.

У своїх промовах секретар Беннет намагався звернути увагу, що саме західня цивілізація протиставилася расизмові та всякому шовінізмові, а не навпаки, як це твердить опозиція, бож західня культура стала підставою концептів рівности і вільности і це є теж наша культура відкрита для всіх ідей. Вона творилася на діялозі людських умів, в ній збережена глибина людського генія. У ній завжди було місце на дискусію від часів Сократа почавши. Навіть Мартин Лютер Кінг признавав, що він багато завдячував студіям ідей Заходу.

Університет Стенфорд збіднів, позбавившись нагоди такої інтелектуальної дискусії про західню культуру.

Подібні речі діються і в інших великих університетах. У Єйл, в департаменті політичних наук, один визначний професор дістав упімнення, що він не досить зосереджується на демократичних і „біжучих" темах. Другого професора, який теж був замало ліберальний, його директор випхав на передчасну емеритуру, а сам до року помер на АІДС. Неморальність так розпаношилася у тому університеті, що „права" всяких статевих збоченців є пильно бережені, навіть, як це є коштом порядних студентів. Батьки часто забирають своїх дітей з університетських гуртожитків — осередків неморальности.

Під натиском, університети мусіли збільшити число чорних професорів, хоч деякі з них ніяк не надаються на таке становище. У Дартмоут університеті студенти записали один такий хаотичний, повний протиріч виклад чорного професора музики і видрукували його в студентській газеті. За те два студенти були строго покарані, і їх суспендовано в навчанні на півтора року. Але, як у цьому університеті група студентів заняла адміністраційний будинок протестуючи проти Південної Африки й унеможливила цим всяку працю на кілька годин, нікого за це не покарано. Навіть, як билися з поліцією, або, як „феміністки" в масках обкидали президента університету брудними речами — це не викликало жадної дисциплінарної акції. Подібні інциденти діються у Гарварді та інших вищих школах.

Де ж подівся принцип оборони правди та високих стандартів? Чому університети відмовляються тепер від свого завдання, для якого вони створилися, а стали естрадою для антицивілізаційної поведінки та явної аморальности всяких підривних елементів? Роля Федерального уряду є обмежена й не може диктувати приватним університетам у їх справах.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „вклад" у 1000-річчя

Саме зближаємося до половини цього пропам'ятного року, в якому усіх нас полонить одна найважливіша справа — гідно і славно відзначити 1000-річчя Християнства в Україні і дати світові знати, що це впровадження християнства відбулося у Києві, в Україні, а не в Росії.

Чи це нам пощастить — покаже майбутнє, бо, либонь, ми запізно розпочали підготову до цього виїмкового ювілею.

Але часом здається, що ми так спрямували наші думки і наші діла у цьому одному напрямі, що подекуди „перебираємо мірку", підтягаючи справді маловажні неспівмірні із величиною 1000-річчя Хрищення події і справи під одне окреслення „наш вклад у 1000-річчя".

Вистачить тепер переглядати нашу пресу, щоб наткнутися на десятки таких окреслень, якими прикрашені звідомлення чи повідомлення про різні імпрези та події у нашій вільній спільноті. Майже кожна подія, яка відбулася чи відбудеться закінчується ствердженням, що „цим зроблено вклад у 1000-річчя Християнства України", байдуже чи йдеться про танцювальну групу, камерний концерт, чи доповідь.

Але деякі із цих „вкладів" є справді курйозні. Ось у одній із наших малих церков стейту Ню Йорк у притворі читаємо напис, що тепер кожної неділі після Богослужби в парафіяльному домі дають каву і „донатс", на що запрошують усіх із закликом „зробіть своєю участю вклад у відзначуванням 1000-річчя!" В одній українській газеті читаємо оголошення про випуск спеціяльного вина з нагоди Тисячоліття із закликом „купуйте і тим зробіть „вклад".

У іншому знову часописі читаємо дослівно „Під знаком Тисячоліття. Скористайте з виїмкової нагоди! Замовте у нас вишивану блюзку, щоб гідно відзначити наше Тисячоліття!" А там знову із таким самим закликом оголошення „пропам'ятної тарілки" і „пропам'ятних медалів", за якими іде в черзі „пропам'ятне крісло".

Здається, немов це відзначування не оминає ніякого прояву життя та діяльности у нашій вільній громаді, від шампанського до „ювілейних вечерниць".

Усе це було б без застережень, і ми не хочемо ніяк критикувати усіх цих акцій чи громадських, чи приватних, що мають на меті, згадати в якийсь спосіб цю велику річницю. Однак закрадається маленьке „але".

Ми так зосередилися на відзначуванні 1000-річчя у нашому середовищі для себе і між собою, що часами забуваємо про те, що повинні найбільшу увагу та енергію спрямувати таки в першу чергу на зовнішній відтинок. Кожна нагода поінформувати неукраїнський світ про те, як на ділі відбувалося Хрищення і за чийого панування та де воно мало місце — це дійсний „вклад" у 1000-річчя із нашої сторони, а не це чи ми самі купимо вишивану блюзку, тарілку, або чи будемо на бенкеті говорити про цю подію до українських слухачів.

Це звуження розуміння цієї виїмкової річниці, зокрема стає перед очима тепер, бо коли пишемо ці рядки, в ЗСА перебувають делеґації урядової Російської Православної Церкви, які знаменито використовують політичну ситуацію, що створилася у зв'язку із зустріччю „на вершинах". Її делеґати інформують американську спільноту про „Російську Православну Церкву, що була зформована в 988 році і охрищена князем Володимиром." А у їхній „місії" цих совєтських пропаґаторів — саме й завдання поінформувати духовний та світський світ у ЗСА про святкування „1000-річчя християнства в Росії" і закликати до „духовного об'єднання".

А що робимо ми?

О-КА

Олекса Біланюк

УКРАЇНСЬКА НАУКОВА МОВА

Кожна повноцінна нація повинна дбати не лише про розквіт своєї літературної мови, але і про розвиток своєї технічної та наукової термінології. Це добре розуміли свідомі українці ще на початку цього сторіччя. Двадцяті роки на Україні позначилися буйним розгорненням праці Інституту Української Наукової Мови. Скоро стало незаперечним, що фонди українського назовництва з народної промисловости (столярень, тартаків, броварень, боднарень, млинів, ткалень, кузень, і т. п.) такі багатющі, що вони вповні вистачають для створення новітньої української технічної і наукової термінології, зовсім незалежної від російської, чи польської. Стало ясним, що українці мають усі дані скорим темпом дорівняти полякам і чехам, які від самого початку технічної ери запопадливо розвивали свої питомі наукові мови.

Не диво, що Інститут Української Наукової Мови став одною з перших жертв кремлівського наступу на українізацію. Російські великодержавні шовіністи добре розуміли (і все ще розуміють), що без нашої окремішньої наукової мови ми залишимося нацією другорядною. „Їжте вареники та гуляйте гопака скільки бажаєте, та про найновіші здобутки науки говоріть лише по-російськи. А як вже дуже хочете то можете й по-англійськи. Лише, щоб не по-українськи. Бо як довго замість рушій, або двигун, ви казатимете мотор, або двигатель, так довго ви будете гречкосіями, а не державниками..." Ось як думають наці російські імперські надглядники та їхні вислужники, перевертні та малороси-яничари. Тому на Україні вже майже зовсім немає наукових журналів українською мовою і далі не вся висока і технічна освіта проходить мовою російською. В парі з цим, позбавлені почуття національної повноцінности, численні совєтські українці вже перестають дорожити навіть нашим прекрасним фолкльором і він на Україні завмирає; наш український гопак перекінчується у совєтський гопак, а за вишиваною сорочкою на пересічному громадянинові хоч з ліхтарем Діогена шукай. Без пов'язання духовости з інтелектом доля народу безперспективна.

Саме тому ми українці у вільному світі повинні з глибокою вдячністю і подивом вітати жертвенні зусилля тих рідкісних одиниць, які безуґавно і цілеспрямовано працюють над українськими термінологічними словниками. Тут на першому місці слід згадати інж. Анатоля Вовка, члена-кореспондента філологічної секції НТШ, який вперто переборює усі труднощі у праці над своїм переломовим „Англо-українським словником вибраних термінів і назв", що його поступово друкується, як додаток до журналу „Вісті Українських Інженерів." Інж. Вовк присвятив цьому словникові вже біля 20 років клопітливої, часто недоцінюваної праці. Те чого він доконав можна б очікувати від якогось державного інституту із штабом платних співробітників. Важко уявити собі, що всю цю працю інж. Вовк вів і веде безкорисливо, без жодної заплати і без великої надії на признання. На жаль, лиш мала горстка людей розуміє важливість термінологічної праці, і ще менша жертвує свій час, щоб Анатолеві Вовкові допомагати. Та й з цих останніх йому вже не стало бл. п. Степана Процюка та бл. п. Михайла Пежанського.

Поруч з працею над „Словником вибраних термінів і назв". А. Вовк виготовив „Англо-український словник назв кольорів і кольорознавства". Цей словник, оснований на новій міжнародній системі „Universal Color Language", становить собою піонерський вклад не лиш в українське кольорознавство, але може служити, як зразок для подібних словників в інших слов'янських мовах. Науковому Товариству ім. Шевченка належиться глибоке признання за гарне видання цього словника: НТШ, Ню Йорк, 1986. (Більш детальна рецензія на цей кольорознавчий словник вкоротці появиться у журналі „Nationalities Papers").

„Словник вибраних термінів і назв" дійшов вже до букви „Г" і охоплює досі понад 6,000 гасел. Це вже поважний фонд і його досить, щоб могти дати огляд і оцінку досі доконаної праці. Автор цих рядків готує таку рецензію для фахової преси. Підсумовуючи, можна сказати, що вклад інж. Вовка іде далеко поза межі звичайної компіляції. Скоро новітніх термінів не можна знайти у жодному іншому англо-українському словнику. Доволі з них це дуже влучні новотвори, пропоновані А. Вовком, наприклад, sweetener-солодиво, або telephone answering machine —самовідповідач. У відносно багатому на термінологію „Англо-українському словнику" Подвезька-Балли (П-Б) деякі переклади є незадовільні, а то й неправильні. Такі переклади є виправлені у словнику Вовка, як, наприклад, bedstead це не ліжко, а рама ліжка. Коли в підсовєтській Україні вживається зросійщений термін, А. Вовк подає його з відповідним застереженням та рекомендує натомість термін правильний, наприк-

(Закінчення на стор. 3)

Наші найменші вітають ЕКА

Покликані до слова промовці на ювілейній зустрічі в Ню Йорку 14-го травня ц. р. з Едвардом Козаком (ЕКО) з нагоди його 85-ліття не згадали про вклад ювілята, як автора й ілюстратора, в ділянку виховання дітей і юнацтва. Без того картина його діяльности, як письменника й образотворця була б неповна, бо й цій ділянці він присвятив свої творчі обдарування й таланти.

Ще під час польської окупації західньо-українських земель маестро ілюстрував дитячі видання — журнали й книжки та писав для них гумористичні історійки, ілюстровані дотепними картинами з виховним цілеспрямуванням. Цю виховну місію продовжував ЕКО під час німецької окупації, на еміграції в Европі та на заокеанських поселеннях.

Едвард Козак виконав обкладинки до двох річників „Веселки" та обдарував її малих читачів неперевершеними ілюстрованими комічно-гумористичними серійними історійками „Чап Чалап", „Пуньо Довгоніс", „Патичкове і Бульбани", „Гала Бала", „Коляда про колядку з колядою" та численними ілюстраціями до писань інших авторів-співробітників „Веселки".

За його прикладом і спонукою пішли й два його

(Закінчення на стор. 3)

Іван Боднарук

У 150-ЛІТТЯ „РУСАЛКИ ДНІСТРОВОЇ"

Щороку 3-го серпня святкувала колись Ґалицька Україна величаві традиційні поминки свого пробудника й батька національного відродження Маркіяна Шашкевича, що помер 7-го червня 1843 року. Святкувала їх на оспіваній поетом підлисецькій Білій Горі.

У часах панщизняного горя на нашій землі, коли українську націю творив, — як казали поляки — лише „руські хлоп і поп" виступив молоденький студент львівської духовної семінарії Маркіян Шашкевич, щоб запротестувати проти поневолення рідного народу й започаткувати його національне відродження. Серед сірої буденщини залунав віщий голос 21-літнього юнака, що відважно проголосив війну духовій темряві. Це був час, коли навіть у наших церквах виголошували проповіді польською мовою. Українська мова жила хіба тільки під сільською стріхою, серед затурканого українського селянства. В духовній семінарії думав часто Шашкевич, як піднести свій народ до повної свідомости. Знайшов ще двох однодумців, Якова Головацького та Івана Вагилевича. Вони заснували „Руську Трійцю" й рішили видати першу книжку народною мовою, якої вживав Іван Котляревський. Цю першу книжку сконфіскувала австрійсака влада, а в дійсності українець, професор Богословії, Венедикт Левицький. „Зоря" — так назвав Шашкевич свою книжку, небезпечну для держави. Але він видав її в 1837 році, 150 років тому, в Будапешті ще раз з малими змінами й під назвою „Русалка Дністовая".

Писав цю книжку поет і мрійник, який народився у селі Підлиссі. Біля села стоїть там Біла Гора, якою опікувався до війни д-р Ваньо і зорганізував викуп гори, яка цим чином перейшла в українські руки. В 1944 році Біла Гора була тереном боїв Української Дивізії в обороні Львова проти большевиків.

Народився М. Шашкевич 6-го листопада 1811 року. Висвятився і став адміністратором парафії в Гумниськах 20-го травня 1838 року. В 50-літній ювілей його смерти дня 1-го листопада 1893 року перенесено його тіло до Львова й поховано на Личаківському кладовищі, а на Білій Горі поставлено залізний хрест.

Був Шашкевич перший, що виголосив у соборі св. Юра у Львові проповідь по-українськи. Писав вірші й оповідання та клав підвалини для нового українського письменства в Галичині, а притому працював на церковній ниві, як душпастир. Труднощі були великі, скрізь мав перепони й перешкоди. Тож не видержало слабе тіло. Ледве 32 роки прожив серед важкої праці.

Дня 31-го жовтня 1893 року в чудовий осінній день, коли листя обсипається з дерев, коли смуток вкриває поля, а спомини тиснуться до серця, заповнився цвинтар у Новосілках тисячами народу. Це вдячні земляки з'їхалися сюди з усіх усюдів відродженої галицької Землі, щоб у 50-ті роковини смерти великого Маркіяна перенести його тлінні останки до Львова й поховати їх серед найбільш заслужених людей.

Був М. Шашкевич один, а довкола нього було глухо. Навіть його найближчі друзі і співробітники налякалися, власть імущих та пішли служити чужим богам. Героєм треба бути, щоб жити так бідно, як він жив і вмерти передчасно, не бачивши щастя поза великою ідеєю піднесення власного народу з упадку. Його твердий характер і гарячий патріотизм виявлялися не тільки в словах, але і в ділах та в усьому страдницькому житті.

Ми, вигнанці з Рідної Землі, не маємо змоги відбувати щорічної прощі на Білу Гору, бо там панує наїзник. Тому треба нам вшанувати пам'ять пробудника Галичини в 150-ліття появи його „Русалки Дністрової". Звертаються наші очі до великого Маркіяна, бо він безперечно був перший український письменник і перший народний діяч на західноукраїнських землях. Щоправда, були й перед ним люди, які хотіли здобути нашому народові належні права, але ніхто з них не виявив такого широкого погляду на справу відродження народу, як о. М. Шашкевич.

Юність М. Шашкевича — це часи після революції в Австрії, коли поневолені народи піднесли голову й домагалися рівних прав. Шашкевич дуже багато тоді читав і ставив собі питання: Хто ми і звідки ми взялися? Чи ми окремий народ, з окремою власною мовою, чи тільки частина іншого народу? Яке місце займаємо в Словянщині і яка доля нас жде? Тепер на ці питання легко відповісти. Але не так воно було в першій половині XIX століття. І найбільша заслуга Шашкевича полягає саме в тому, що він по довгій праці зумів знайти правильну відповідь на ті питання. Труднощі мав дуже великі, бо скрізь стрічав терня пересудів. Його характер дозрів, змужнів і скріпився в боротьбі з лихою долею. Поет пізнав світ краще, ніж можна його було крізь мури семінарії пізнати. Але з другого боку, змагаючись безупину із злиднями, підірвав свої й так слабі сили та передчасно поклався в могилу.

Але коли вмирав о. Маркіян, впало на нього кілька ясних променів сходячого сонця... Він прочитав перші поезії великого Тараса. Радість розпирала слабі груди вмираючої людини. Це сходило сонце України!... До гуртка молодих патріотів, що в духовній семінарії у Львові горнулися до Руської Трійці, належав і щирий друг Маркіяна, Михайло Козанович. У статті, написаній з приводу смерти М. Шашкевича, він сказав: „О безсмертний Маркіяне! Ти зажег єси огень в моєй груди, котрий лише гробова персть загасити зможе!" А з приводу безталанної долі „Русалки Дністрової", духової дитини Маркіян, писав Козанович: „Відколи невинну доню твою зачали поругати, смагати і гонити родимці, відтоді я попав в тугу і мої чувства скрились в бôлеснім серці, а віддалений світами від тебе, зістав я без потіхи, роду і друга".

Б. Лепкий так змалював положення нашого народу в Галичині в часах Шашкевича: „Нашому народові в тих страшних часах залишилося одне: свідомість, що він хлоп руський, що руська в нього віра, що він сам один стоїть серед моря кривди, що двір і уряд — це люди іншої мови, іншої віри, інших прав, і що нема йому на кого надіятися, тільки на себе самого. Та свідомість пригніченого народу лежала на дні його душі, як скарб під землею. Треба було тільки її добути, з іржі обчистити, і ясну, світлу й достойну винести на денне світло з глибин. А до того скарбу був тільки один ключ — рідна народна мова. Але той ключ згубили недбалі ключарі, і було так, якби хтось ввесь народ замкнув у велику тюрму, а ключ кинув у море. І треба було когось, хто б той ключ знайшов, скарбницю народньої свідомости відчинив і скарби її дорогоцінні на світ Божий добув. Пробував цього не один, але щойно М. Шашкевичеві пощастило довершити те велике діло".

Канонічна візитація парафії св. архистратига Михаїла в Дженкінтавні

Неділя, 20-го березня ц.р. запишеться в історії парафії св. архистратига Михаїла як небуденний і важливий у житті парафії момент у ювілейному році. Цього дня відбулася канонічна візитація парафії, яку удостоїв Митрополит Філядельфійської архиепархії Стефан.

О год. 10-ій ранку в супроводі о. митр. Зенона Злочовського, процесії, церковного хору і мирян Владика увійшов до храму св. архистратига Михаїла. На фронтовій стіні церкви — великий транспарант з написом: „Вітай, Владико!", при вході голова парафіяльної ради інж. Роман Левицький привітав Владику щирим словом, хлібом і сіллю, а двоє дівчаток вручили китицю живих квітів.

Св. Літургію правив Владика, а дияконував парох о. митр. Зенон Злочовський. Після відчитання св. Євангелії о. парох привітав Владику Стефана і попросив накормити вірних словом Божої науки. Ціла архиєрейська Св. Літургія, Боже слово, гарний спів церковного хору і вірних — все це єдналося в загальному піднесенні духовного і молитовного настрою. До цього теж причинилися дяк-гість Дмитро Шумило і соліст інж. Богдан Турченюк. Багато вірних прийняли Найсвятіші Тайни.

Митрополита Стефана Сулика вітає хлібом-сіллю голова парафіяльної ради інж. Роман Левицький. Зліва — о. митрат Зенон Злочовський.

В такому ж піднесеному духовному настрої та приємній атмосфері відбувся спільний сніданок з вірними, який започаткував молитвою і благословенням Божих дарів Владика Стефан, зайнявши почесне місце за столом у товаристві о. пароха митр. Зенона Злочовського та членів президії парафіяльної ради.

Під час спільного сніданку відбулася коротка, але дуже гарна, зворушлива й цікава програма, яку підготовила імпрезова референтка Юлія Шашаровська при участі мгра Романа Дубенка (привіт від молоді), Дарці Наконечної — деклямація п. з. „В Тисячоліття Хрищення України", автор Юліян Балан (член цієї парафії) та Марка Клоса деклямація п. з. „Молитва", автор Марія Горбань.

Деклямації були виконані з темпераментним чуттям, гарною українською мовою і майстерністю в орудуванні живим словом, що, на думку автора, це до великої міри є наслідком науки в українській театральній студії під керівництвом маестра Володимира Шашаровського, за що присутні нагороджували деклляматорів довгими оплесками.

У привіті роман Дубенко сказав: „Від самого початку нашого існування ми стараємося сповняти бажання та заповіт ісповідника і мученика за Христову віру бл. п. Патріярха Йосифа і вірно служити Богові й Україні".

Роман Дубенко закінчив привіт від молоді такою заявою: „Наша молодь заявляє вам, Преосвященний Владико, що будемо вас підтримувати у всіх зусиллях, де тільки ви будете виступати в обороні прав та довголітніх традицій нашої української церкви та українського народу. Будемо вас підтримувати у всіх ваших зусиллях до об'єднання українців католицького та православного віровизнань, щоб сповнилося наше довголітнє бажання Боже, нам єдність подай! Преосвященний Владико! Прийміть від нашої молоді щирі побажання Божих ласк, кріпкого здоров'я та відваги щоб мудро і чесно провадити нашу церкву та наш народ. На многії літа, Владико!".

По закінченні програми до святомихайлівської громади промовив Митрополит. Ми почули щире слово признання для молоді, ми завважили щирий вияв задоволення, що у нас є доростаюча надія, але ми теж почули нотку журби про будуче нашої церкви на поселеннях, якщо не буде духовного поповнення такими священиками, які були б вірні своїй Українській Церкві і народові. Не була це промова тематичного призначення з приготованим текстом. Це радше була спонтанна реакція, як сам Владика підкреслив, що був спонуканий до слова заявою молоді.

Владика говорив як добрий пастир, виявляючи природню журбу за долю довіреної йому пастви. Це була мова духовного провідника-патріота. Він сказав: „Дорога молоде, цієї помочі від вас і я потребую, яку потребує від вас наша Церква і наш народ, це є, щоб ви віддали серце тій Церкві. Без вас ми не зможемо встоятись на поселеннях. Ніщо не заступить вас. Правда, ми зможемо будувати чудові церкви за наші гроші чужими руками при помочі інженерів, лікарів, адвокатів і інших професій, але тільки українська мати і український батько можуть дати нам священика і запевнити майбутність церкви.

Віддайте тих молодих, щоб стали носіями цієї ідеї, яку ви так полюбили від Блаженнішого Йосифа, ту відвагу ісповідувати свою віру, незламну відвагу через довгі літа залишитися вірними синами свого народу, своєї церкви, таких священиків ви дайте нашій Церкві, свідомих, ідейних, яких серце горіло б правдивою любов'ю. Тоді сповните місію вашої Церкви, вашої парафії".

Присутні прийняли промову Владики з великим ентузіязмом і довгими оплесками. На закінчення візитації Митрополит переглянув книговедення в парафіяльній канцелярії.

Канонічна візитація залишає по собі не тільки глибоке враження, але й добрий психологічний стимул, що є дуже на часі для такої громади як святомихайлівська парафія, яка в цьому ювілейному році плянує сплатити довг за посілість та почати будову нової церкви.

Т. К.

Головні...

(Закінчення зі стор. 1)

схимандрит Паїсій Величковський, блаженна Ксенія Петербурзька, єпископ Ігнатій Брянчанинов, ієросхимонах Амаросій Оптинський та єпископ Феофан Затворник. На помісному соборі приймемо також статут Руської православної церкви для регулювання парафіяльного церковного життя.

10 червня планується урочистий акт у Великому театрі, духовний концерт, богослужіння у всіх московських храмах. 12 червня, в день пам'яті всіх святих, що прославили російську землю, в Троїцькому соборі Даниловського монастиря — божественна літургія і подячний молебень. Потім святкування за участю членів помісного собору та почесних гостей продовжуватиметься в містах, де в різні періоди історії перебувала першосвятительська кафедра Руської православної церкви — в Києві, в Ленінграді та у Владимирі. У всіх інших єпархіях 1000-ліття хрещення Русі відзначатиметься з 18 червня по 10 липня.

Програма святкування ювілею в Києві, де й відбулося хрещення Русі, така: 14 червня — урочистий акт в оперному театрі, 15 червня — урочисте богослужіння у Володимирському соборі. Увечері того ж дня буде дано концерт у двох відділеннях — духовний та світський у приміщенні Київського театру опери і балету ім. Т.Г.Шевченка. На 16 червня намічено богослужіння на Володимирській гірці, відвідання святинь міста — Києво-Печерської лаври, Софійського собору та ін.

Які видання готує Руська православна церква до 1000-ліття хрещення Русі?

— Насамперед — п'ятитомну історію Руської православної церкви, ювілейне видання Біблії, яке вийде 100-тисячним тиражем, унікальну тритомну ілюстровану Біблію, куди увійдуть роботи видатних вітчизняних майстрів живопису. Є намір видати альбоми, присвячені православним святиням, храмам і монастирям, випустити 20 комплектів платівок із записами церковної музики та хорів. Готується до видання 75-тисяч молитовників, у Києві виходить Новий Завіт українською мовою. Планується й інші видання, в тім числі Катехізис — виклад православної віри. Викарбуємо ювілейну настільну медаль. Одержано також згоду на ввезення до СРСР як дарунок Руській православній церкві до ювілею 150 тисяч примірників тлумачної Біблії російською мовою, 100 тисяч Біблій українською мовою 500 тисяч молитовників російською мовою".

Вкінці Єпископ Палладій підкреслив „позитивне ставлення радянського уряду до цієї події. Учасники архиєрейської передсоборної наради в Москві заявили про тверде дотримання Руською православною церквою патріотичного курсу, прокладеного її предстоятелями після революції". Віддаючи данину політиці гласності і перебудови єпископ додав, що „чада церкви, що є радянськими громадянами, вітають цей процес і беруть у ньому діяльну участь".

А все таки центром у цих ювілейних святкуваннях залишається Москва і про оце повинні пам'ятати українці на Батьківщині.

Наші...

(Закінчення зі стор. 2)

сини, Юрій та Ярема, які впродовж кількох років прикрашували сторінки „Веселки" своїми дбайливо виконаними ілюстраціями зі знанням дитячої психіки.

Влячні за цей вклад образотворчих і письменницьких талантів, читачі, співробітники й редакція „Веселки" бажають ЕКО-ві здоров'я й наснаги в дальшій його творчій праці!

За редакцію „Веселки", —

Володимир Барагура

Українська...

(Закінчення зі ст. 2)

лад; — slag це жужіль, або жужелиця, а не шлак (рад. з рос.).

А. Вовк свідомий того, що деякі з його рекомендацій та новотворів можуть бути дискусійними. Тому він безперебійно закликає мовознавців і любителів мови до конструктивної критики. Саме в цій цілі, декілька років тому появилася окремими „чорновими" виданнями перша частина словника, що охоплює букви А-М („A Selective English-Ukrainian Dictionary of Science, Technology, and Modern Living", Vol. I., Ukrainian Engineering Society of America, 2 East 79 th Street, New York, NY 10021).

Беручи цей термінологічний словник під свою егіду, Товариство Українських Інженерів Америки (ТУІА) виявило не абияке зрозуміння важливости розпочатого А. Вовком діла. Треба надіятись, що ТУІА докладе всіх зусиль, щоб допомогти А. Вовкові довести його словник до закінчення, та приділить відповідні фонди на його кінцеву публікацію. Немає сумніву, що завершення праці над „Англо-українським словником вибраних термінів і назв" впише ім'я Анатоля Вовка поряд з іменами таких українських термінологів, як Федір Калинович, Олена Курило, чи Іван Шелудько, і стане однією з найкращих гірлянд у китиці досягнень ТУІА.

Крайова Пластова Старшина

повідомляє, що

ВІДПРАВА ПЛАСТОВОГО АКТИВУ

відбудеться

тільки у Філядельфії, Па.

дня 11-12-го червня 1988 року

в Українському Культурному Центрі

при 700 Cedar Rd., Philadelphia, Pa 19111

(Відправа в Чикаґо НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ)

- **Відкриття Відправи у Філядельфії** – в суботу, 11-го червня 1988 р. о год. 10-ій ранком. Закриття в неділю, 12-го червня, о год. 2-ій по пол.
- З'їзд УСП відбудеться в суботу, о год. 9.30 веч.
- КОШТИ: 25.00 дол. від особи, що включає прохарчування і реєстраційну оплату
- НІЧЛІГ: Полагоджувати особисто або через пл. сен. Бориса Павлюка тел. 215-643-9766

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в НЮ ЙОРКУ

повідомляє, що

заповіджена **ДОПОВІДЬ, на 4-го ЧЕРВНЯ ц. р.**

ГРИГОРА ЛУЖНИЦЬКОГО

не відбудеться з непередбачених причин.

Управа НТШ

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

„ВИ ЗАСУДИЛИ...ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА; НЕВИННА ОСОБА."

„Я НЕ Є 'ІВАН ГРОЗНИЙ' І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВІДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ."

„МЕНІ ЦЕ НЕНАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВІДКОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ — ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P. O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ КОМІТЕТ НЮ ЙОРКУ
для відзначення
ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ
та
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ
мають шану запросити Вас з приятелями на

П Р И Й Н Я Т Т Я

після Богослужби в Катедрі св. Трійці,

близько 6:30 вечора,

дня 4-го червня 1988 року,

в приміщеннях Інституту.

Прийняття з шампанським
буде продовженням урочистого святкування
Тисячоліття Хрещення України.

Квитки в ціні 25.00 дол. від особи можна набути в книгарні „Сурма" або висилаючи чек на:

Ukrainian Institute of America
2 East 79th St.
New York, N.Y. 10021

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

UFU Foundation Inc
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

ПОДЯКА

В середу, дня 25-го листопада 1987 р. відійшла у Вічність
на 75-му році життя

наша Найдорожча **ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І СЕСТРА**

бл. п.

МАРІЯ ЗАКЛИНСЬКА
з дому КОСТИК

Цією дорогою висловлюємо сердечну подяку Рідним, Приятелям і Знайомим, які віддали останню християнську прислугу Покійній своєю участю у похоронних відправах. Дякуємо за вислови співчуття, за квіти, за молитви, за пожертви на Служби Божі та за пожертви на благородні і добродійні цілі.

Найщиріше дякуємо Високопреподобному генеральному вікарієві, Ігуменові о. Патрикієві Пащакові, ЧСВВ, пароохові церкви св. Юра в Ню Йорку, за відправлення Парастасу в похоронному заведенні і за відслуження Святої Літургії у церкві св. Юра та за зворушливі прощальні слова.

Щиро дякуємо о. Пилипові Сандрикові, ЧСВВ за надгробні відправи на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку та за участь у Тризні.

Щиро дякуємо дякові Іванові Хоминові за співслуження під час похоронних відправ.

Сердечно дякуємо пані Олі Кобзяр за прощальне слово над гробом і маестрові Михайлові Морозові за прощальне слово на Тризні.

Дякуємо похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку за справне переведення похоронів.

Сестрицтві при церкві св. Андрія в Бавнд Бруку дякуємо за дбайливе приготовлення Тризни

В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОЇ ЗЛОЖИЛИ:

На Служби Божі (в різних церквах):
Родина Абрамюк, Марія і Стефан Бігун, Марія і Роман Борковський, Люба Волинець, Роман і Ольга Гаєцький Неоніла і Петро Голіят, Володимир і Наталія Клапіщак, Степан і Надія Костик, Марія Левицька, Теодора Манастирська, М/М Мазотта, Іван Мигалюк, Василь Мисюк, Володимир Мисюк, Іван Назаркевич, Василь і Анна Натина, Іван і Галя Одуляк, Степан і Анна Секрета, Марія і Микола Скасків, Степан і Володимира Сливоцький, М/М Ставничий, Марія Струмінська, Володимир і Слава Трембіцький, Юрій Ференцевич, Галина Цігаш, Сальватор і Джін Томаселлі, Антоні Томаселлі, Сал і Айлін Томаселлі, Джек і Енджеля Томаселлі.

На церкву св. Юра в Ню Йорку:
1000 дол. — Орест Заклинський

На Манастир св. Йосафата у Ґлен Кові:
500 дол. — Степан і Надія Костик

На Новіціят у Ґлен Кові:
50 дол. — Степан і Анна Секрета
50 дол. — Орест і Рома Черник
50 дол. — Евген і Юзя Яворський
30 дол. — Роман і Марія Борковський
25 дол. — Марія Абрамюк з родиною
25 дол. — Володимир і Наталія Клапіщак
25 дол. — Марія Левицька з родиною
20 дол. — Михайло й Ірина Мороз

На радіопрограму:
25 дол. — Степан і Анна Секрета
20 дол. — Стефа, Микола і Ліда Чорний

На Український Музей в Ню Йорку:
100 дол. — Володимир Заклинський
500 дол. — Степан і Надія Костик
500 дол. — Василь і Володимир Мисюк з родинами
50 дол. — Марія Холєвчук
25 дол. — Софія Патрило

На пресовий фонд „Нашого Життя":
20 дол. — Ольга Кобзяр
По 10 дол. — Поля Книш, Христя Навроцька, Стефа Пурій, Марія Савицька, Ярослава Стасюк.

На видавничий фонд „Гуцульщина":
25 дол. — Мирослав Небелюк
100 дол. — Лариса Заклинська-Томаселлі.

Нехай Всевишній Господь винагородить Вас усіх щедрими ласками.

Муж — ВОЛОДИМИР з родиною

У ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої
МАМИ, БАБЦІ І ПРАБАБЦІ

бл. п.

Антоніни з Дунайських ШКАРУПИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

у понеділок, 6. червня 1988 р., о год. 8-ій ранком
у церкві Покрови Пресвятої Богородиці,
у Пармі, Огайо

Про молитви просять
дочка — ТАМАРА з родиною

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Найдорожчої СЕСТРИ і ТЕТИ

бл. п.

МАРУСІ КІНДРАТ
з дому КОВАЛЬ

яка згинула трагічно в автомобілевому випадку
в Рочестері

відправиться 3-го червня 1988 р.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ з ПАНАХИДОЮ

в церквах:

св. Юра в Ню Йорку, 8.30 ранку;
Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., 8.30 ранку;
у Східній Каплиці Національного Храму Непорочного Зачаття у Вашінґтоні, Д. К., 7.30 веч.

Просимо всіх Знайомих Покійної злучитися в той день
з нами в молитвах за спокій її душі
ІВАННА МЕЛЬНИК
ЛЮБА МЕЛЬНИК
ВІРА ЗВАДЮК з родиною
брат — ЯРОСЛАВ КОВАЛЬ з родиною в Польщі
ЛЮБОМИР КОВАЛЬ з родиною в Україні

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в суботу, 21-го травня 1988 р. упокоївся в Бозі
на 85-му році життя в Arlington, Va
наш Дорогий
МУЖ, БАТЬКО І ДЗЯДЗЬО

бл. п.

РОМАН ДОБЕРЧАК

ур. в Олієві, пов. Зборів.

ПАРАСТАС відбувся в понеділок, 23-го травня 1988 р. в похоронному заведенні Murphy, Arlington, Va

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 24-го травня ц. р. ранком у соборі Пресвятої Родини, Вашінґтон, Д. К., відтак Тіло перевезено на Вічний Спочинок на Український Національний Цвинтар у Вашінґтоні, Д. К.

Горем прибиті:
дружина — ЕМІЛІЯ
доньки —
ОЛЕНА ФУТАЛА з мужем ЛЕВКОМ
МАРТА ТЕРЛЕЦЬКА з мужем НЕСТОРОМ
внуки —
БОГДАН ФУТАЛА з дружиною МАРТОЮ
МИРОН ФУТАЛА з дружиною ОКСАНОЮ
ІГОР, ТЕТЯНА І ЮРІЙ ТЕРЛЕЦЬКІ
сестри —
ЗЕНОВІЯ з мужем ІЛЛЕЮ та родиною
ОЛЬГА з родиною
ГАЛЯ з родиною
братова — МАРТА ДОБЕРЧАК з родиною
ближча і дальша родина в Америці, Україні та Польщі

Замість квітів пожертви просимо складати на будову собору Пресвятої Родини у Вашінґтоні, Д. К.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ КПСС прийняв цілий ряд пропозицій, які будуть предметом основного обговорення на заповідженій в червні партійній конференції. Пропозиції також включають вимоги обмежити каденції для членів ЦК КПСС, з малими вийнятками. Перший секретар естонської компартії Карло Вайно заявив під час інтерв'ю з кореспондентом агентства Ассошієйтед Пресс, що йдеться про дві п'ятирічні каденції. Він однак додав, що якщо мова йде про генерального секретаря Міхаїла Горбачова, „я обидвома руками буду голосувати за те, щоб зробити для нього і йому подібних осіб вийняток у тій постанові", — сказав К. Вайно.

ДЕЛЕГАЦІЯ ПРЕДСТАВНИКІВ антисандіністського руху і партизанських частин контрас погодилась відбути чергову серію розмов з представниками сандіністів в Нікарагуа. Делегацію контрас, як і попередньо, очолюватиме Альфредо Сезар. Раніше представники контрас, маючи поганий досвід з двох попередніх розмов в Манагуа, заявляли, що такі розмови повинні відбуватися в невтральній країні, бо сандіністи, зокрема їхня міліція і працівники державної служби безпеки обмежують їхні рухи і не дають можливости зустрічатись з населенням і представниками опозиційних до сандіністів партій. У Вашінгтоні стало відомо, що борці за свободу готові скласти зброю і підписати договір про замирення ще в цьому році, якщо сандіністи приймуть їхні вимоги і розпічнуть процес демократизації в Нікарагуа.

У СЕРЕДУ, 25-ГО ТРАВНЯ ц.р., Боріса Єльцина позбавили членства у Президії Верховної Ради СССР і таким способом закінчили процес позбавлення його усіх важливих постів на найвищому ріні в компартії і уряді. Він далі залишився заступником голови міністра будівельної промисловости. Кореспонденти при тому завважують, що також Б. Єльцин голосував проти себе, тобто був за осунення його особи зі згаданої Президії. В листопаді минулого року Єльцина зняли з посту першого секретря Московського партійного комітету за його виступ на жовтневому пленумі ЦК КПСС.

ВИСТАВКА КАРТИН УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ Д-РА ІНЖ. О. ХИЛЯКА

Під час виставки картин українських церков у Чикаго (зліва): о. митр. Маріян Бутринський, мистець Олександер Хиляк, Олександра Мудра, о. Андрій Шагала і о. Степан Женчух.

(Світлив інж. Юрій Хиляк).

Вступаючи у наше велике, врочисте і неповторне Тисячоліття Християнства в Україні, амбіцією кожної громади, організації, а то й одиниці, є якнайкраще виказати себе перед цілою українською спільнотою. Тому кожний з нас мріє зробити щось надзвичайного, щось, що надовго залишиться в пам'яті очевидців. Не дивно, що і 12-ий Відділ Українського Золотого Хреста в Чикаго також постійно живе бажанням служити громаді й її визначним одиницям, яких всеціло підтримує, бо крім харитативно-допомогової праці, дуже часто влаштовує виставки мистцям пензля, які потребують нашого опікунчого крила і морально-фінансової підтримки. Досі нам пощастило внести скромний вклад у відзначення тієї небуденної великої дати в історії нашого народу, зорганізуванням двох мистецьких виставок, як данину 1000-літтю. Першою з них була виставка картин Яра Плав'юка — надзвичайного кольориста, який чудово передає на полотні гірські краєвиди. Цю виставку відкрила культосвітня референтка Відділу Анна Кузик. Вона вказала на тисячолітній розвиток образотворчого мистецтва в Україні в різних його аспектах.

Другою з черги була виставка Олександра Хиляка з Польщі під назвою „Українські церкви — пам'ятки тисячолітньої християнської духовности і культури". Виставку відкрила теплим словом велика ентузіястка всього, що добре, гарне і гуманне — голова Відділу Орися Яримович, а слово про мистця виголосила Олександра Мудра, що його попередила рефератом, присвяченим темі розвитку християнської духовности і культури протягом довгих віків.

Інженер д-р Олександер Хиляк народився 1-го січня 1943 року в Криниці і походить зі старого священичого роду, про який є численні згадки в монументальній книзі Олега Володимира Іванусіва „Церква в Руїні", де є зфотографовані всі досі існуючі церкви Перемиської епархії. Дід Олександра, о. Євген Хиляк, був парохом в Криниці. Дід по матері, о. Корнило Копистянський, був також парохом на Лемківщині в Зиндранові коло Дуклі. Між іншим, одним з членів родини Хиляків був о. Володимир Ігнатій Хиляк, що був парохом в Ізбах, Грибівського району, він бо рівночасно був письменником і писав під псевдом „Ієронім Анонім", та видавав свої твори у Львові. Також члени роду Хиляків одні із перших примандрували до Америки, де запустили по-сьогодні свої тривкі коріння. Першим, що приїхав до Америки з Лемківщини, був Павло Хиляк. Він приїхав сюди на заробітки ще в 1869 році.

Щойно за ним виїхало 500 осіб, бо люди не могли вижити на своїй бідній, маловрожайній землі. Читаючи історію Українського Народного Союзу, ми знову натрапляємо на одного з Хиляків, який вже в самих початках організації тієї найбільшої в нас установи, був секретарем одного з відділів УНС в Олифанті, Па.

Батько Теодосій Хиляк був визначний інженер-спеціяліст, і вже в 1945 році був покликаний на працю в Міністерстві комунікації в Варшаві. В 1947 р., коли було загальне виселення лемків з їх автохтонних територій, ціла родина Хиляків опинилася у Варшаві. Тут провів свою юність і шкільні роки Олександер Хиляк. Але незрівняна краса і мальовничість Карпат, а зокрема чар Лемківщини, назавжди прищепили в його душі любов до рідної землиці, що в сполученні з родинними традиціями, вплинули на його сьогоднішню творчість у змальовуванні, а радше, вірному відтворюванні українських церков, будівництва і краєвидів. Тут велику ролю відіграв і дід Олександра, що, бачачи замилування внука до рисунку, заохочував його до наполегливої праці, одночасно прищеплюючи любов до церковної архітектури. Мати, Надія, відзначалася гарним голосом і вчила його співати безліч лемківських співанок і пісень.

До 1956 р. у Варшаві не було найменших проявів суспільного життя українців. Щойно в названому році уряд дозволив відкрити Українське Суспільно-Культурне Товариство, а рівночасно римо-католицький костел дозволив на відправи греко-католицьких Богослужб у Старо-Василіянській церкві. З того часу життя українців почало поволі розвиватися. Український хор став роз'їжджати по всій Польщі з рідною піснею і виступами, відбувалися деякі спільні свята і забави, на які до більших скупчень українців не раз приходилось їхати цілими годинами. І тут наша молодь почала гуртуватися і проявляти себе в різних ділянках суспільно-культурного життя. Туди попав і наш молодий Олександер, що при кінці середньої школи почав ходити до української церкви, де включився до церковного хору і співає досьогодні на хвалу Божу. Тут же також почав вперше рисувати і малювати церковці і краєвиди, які були часто публіковані в „Нашому Слові" і „Православному Календарі". Прецизія його рисунку і глибоке надхнення християнською духовістю, принесли йому великий успіх і він чимраз частіше віддавався улюбленому зайняттю. Та в міжчасі, в 1966 році він закінчив політехнічні студії на відділі архітектури. Згодом, як науковий працівник одержав ступінь д-ра на відділі архітектури, виконував багато проєктів і є лавреатом численних нагород в крайових та міжнародних конкурсах. За свої творчі досягнення одержав від Міністра Культури звання „Творець культури".

Активний в житті українського середовища в Польщі, присвячує багато часу для його потреб. Між іншим, виконує ряд проєктів церков і їх перебудови. Ті пляни є зв'язані з проєктами іконостасів, церковних інтер'єрів, захристій, церковного устаткування, а навіть Кивота.

На виставці зарепрезентовані дерев'яні церкви Лемківщини, Перемищини, Любачівщини, Холмщини, Замойщини, а також муровані з Києва, Львова і Холму. Має також 10 картин церков, які вже сьогодні не існують. Як бачимо, малює олівцем, кредками, пером, пастелями, деколи акварелями, сепією, пензлем і вуглем.

Жінка його Марина, з походження полька і собі захопилася українськими справами і часто пише на українські теми. Її праці є публіковані в польській і українській пресі (в перекладах). Останньо зайнялася справами греко-католицької Церкви, зробила анкету для поляків: чи і як багато вони знають про справи нашої Церкви. Має двоє дітей, сина Миколу і донечку Софію. 13-літній Микола також з успіхом рисує церкви і його праці публікують.

Ось на тому прикладі бачимо, як наша духовість і культура передається з діда-прадіда, з покоління в покоління.

Виставка увінчалася великим успіхом, бо притягнула багато відвідувачів. Серед них були й наші священики, Сестри і шкільна молодь, яку привели вчителі „Рідної Школи" в Чикаго. Тут був зі своєю клясою о. Мирон Панчук, а Люба Маркевич привела по черзі 6-ту, 8-му, 9-ту, 10-ту і матуральну кляси. Марта Стадник — 3-тю, а Олександра Мудра — 4-ту, причому обидві молодші кляси заспівали для мистця „Гимн Тисячоліття", який навіяв у неодного сльозу зворушення. Не завели і наші радіостанції, бо виставку заповідали і о. митрат Маріян Бутринський, п-тво Самбірські, п-тво Палагнюки і Марійка Чучула.

В суботу відбули ми ще дуже приємну хоч і скромну гостину з нашим гостем, в якій взяли участь о. митрат М. Бутринський — настоятель собору свв. Володимира і Ольги, о. Степан Женчух — парох катедри св. кн. Володимира і о. Андрій Шагала, ЧСВВ, з катедри св. о. Миколая. Приємно було слухати, коли кожний з них сказав своє слово. І всі ми щиро бажали нашому мистцеві дальшої успішної праці в змальовуванні нашої християнської спадщини, а наші очі безупинно блукали по стінах, любуючись красою Божих храмів у чудовій композиції з довколишньою природою. Та найбільше відвідувачів прибуло в неділю, бо наші священики під час проповідей запрошували оглянути незвичайну виставку, за що складаємо їм всім щиру подяку.

Зворушливо було спостерігати, як наші молоді подружжя приходили з книгою „Церква в Руїні" шукати за церквами, в яких молилися їхні батьки і діди. Вони навіть старалися замовляти в мистця близькі серцю храми, про які так багато наслухалися в родинному колі.

Омя.

ВІЗА...

(Закінчення зі стор. 1)

Обидвоє, Данило і Тамара Городиські, не знеохочувалися, але послідовно писали і контактувалися з сенаторами і конгресменами і переконували урядовців Державного департаменту, що це є важливі проблеми, які є справжніми та існують тепер у цьому XX столітті. З усмішкою тепер розказує Т. Городиська, яким дивним було для неї явище, що така велика кількість державних урядовців не здавала собі справи з того, що такі проблеми існують для їхніх співгромадян, що своїм родинним походженням споріднені з громадянами країн Східньої Европи. Будучи американцями англосакського походження чи спорідненими із громадянами західньоевропейських країн, їм і на думку не приходить, що не можна поїхати на похорон батька чи бабуні або відвідати хвору маму чи сестру.

Наполегливі намагання Тамари і Данила Городиських увінчалися успіхом аж два роки після послідовної праці і допомоги різних людей коли Сенат ЗСА одноголосно прийняв 27-го липня 1987 року резолюцію ч. 29, а три місяці після того, 27-го жовтня, Палата Репрезентантів також проголосувала (405-0) рівнорядну резолюцію ч. 68, де говориться про те, що Конгрес, усвідомлюючи справу того, що деякі американські громадяни не мають можливости втримувати нормальний зв'язок з рідними у Совєтському Союзі, звертаються до Президента, щоби включив цю проблему на порядок Совєтсько-Американських нарад. Слід підкреслити, що резолюцію ч. 68 в Палаті Репрезентантів увів республіканський конгресмен з Ню Джерзі Кристофер Смит, 5-го березня 1987 року, а резолюцію ч. 29 в Сенаті представили сенатори — демократ з Арізони Деннис де Кончіні, республіканець з Айови Чак Ґресслі, демократ з Іллиной Пол Саймон, демократ з Ню Джерзі Бил Бредлі, республіканець з Ню Йорку Ел Д'Амато, демократ з Ню Джерзі Френк Лаутенберґ і республіканець з Каліфорнії Піт Вілсон кілька днів опісля, 11-го березня 1987 року.

Воно, як каже Т. Городиська, не є дуже великим осягом, але все ж таки є задокументовано в Конгресі ЗСА, що таку справу порушено і що є намагання уряду щось в цьому напрямі зробити. З огляду на це Т. і Д. Городиські виготовили ряд рекомендацій які уряд повинен би взяти під увагу, говорячи в цій справі з Совєтським Союзом. На першому місці стоїть пропозиція елімінувати візи, викинути вимоги так званих „визовів", усунути 200 рублеву заплату за візу громадянам СССР, створити окремі можливости відвідин у випадках наглих потреб, дозволити на відвідини в домах рідних, дозволити молодим людям і рідним подорожувати разом по республіках СССР, відкрити більше портів в'їзду та виїзду, упростити різнородні форми та поліпшити інші роди комунікацій, наприклад, телефонічні, дозволити на поштові подарунки без митних оплат, припинити цензуру листів і підпорядкуватись правилам Всесвітнього поштового об'єднання у справах поштової доставки. Бажання прекрасні, але що з того буде можна здійснити, то тільки майбутність покаже!

Слушно завважує Тамара, що всі ці вимоги є в рамках і базуються на точках Гельсінкської угоди, тож можна сподіватись. Думка виготовити ці рекомендації зродилася після того, як Т. Городиську запрошено в грудні 1987 року говорити на цю тему у Вашінґтоні на „Передконферанційній зустрічі на вершинах", яка, як оповідає Т. Городиська, випала цікаво і для неї дуже допоміжною в дальших намаганнях поліпшення задуманих плянів. Ще багато цікавого можна б було довідатись від нашої гості, але час не дозволяє. Питаємо Т. Городиську, які її бажання? Відповідає, що хотіла б тільки поділитись своїми відомостями з нашими читачами, заохотити людей звертатись до них в таких справах без конкретних даних. Які пляни на майбутнє? Дальше працювати в тому напрямку поліпшення умов взаємовідвідин між СССР і ЗСА.

При цій нагоді висловлює Т. Городиська думку, що було б добре телефонувати до Білого Дому на ч. (202) 456-7639 і повідомити, яка ваша думка про відвідини Президентом російського православного манастиря біля Москви, як частину російських святкувань 1000-ліття. Крім того, як сама каже, зі своїх дотеперішніх слідкувань треба нам вчитися думати наперед.

Підписуємося вповні під цією пропозицією і розходимося з великим задоволенням, що все ж таки наша громада має таких як Т. і Д. Городиські.

Адреса організації: VISA, P.O.Box 2361, Berkeley, Calif. 94702; tel.: (415) 540-VISA.

ЗГІДНО З ОПИТОМ Крайової асоціяції реальностевих агентів, ціни домів у Гонолюлю є вищі, як в інших частинах Америки. Пересічна ціна однородинного дому в Гонолюлю в перших трьох місяцях ц.р. була 198,400 дол. Друге місце припало метрополії Ню Йорку, включно з Лонг Айлендом і північним Ню Джерзі — 186,600 дол., на третьому місці є повіт Орендж у Каліфорнії — 183,800 дол. потім слідує Сан Франсіско 178.800 дол. і Бостон — 176,900 дол. Найдешевші однородинні доми продаються у Люївіллі — 51,100 дол.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ речник Палати Репрезентантів демократ Джим Райт, обороняючись перед критикою і закидами республіканців заявив, що він завжди старається бути справедливим. Критика республіканців обвинувачує демократів в надужитті їхніх законодавчих прав.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

АНТІН ЕРТМАН, мол. член УНС Відд. 259 ім. Рождества Пречистої Діви Марії в Чикаго, Ілл., помер 28-го квітня 1988 року на 47-му році життя. Нар. 25-го вересня 1940 року. Членом УНС став 1945 року. Залишив у смутку дружину Марію; дітей: Тересу, Вілліяма і Маргарету; Матір Джосефіну і батька Антона; братів Роналда і Филипа; сестру Шарон, племінників і племінниць. Похорон відбувся 2-го травня 1988 року на цвинтарі св. Воскресіння в Джастіс, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Ґуглик, секр.

ДЖАН ЗАНКО, член УНС Відд. 355-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ст. Джозеф, Мізурі, помер 25-го квітня 1988 року на 71-му році життя. Нар. 1917 року в Ст. Джозеф, Мізурі. Членом УНС став 1936 року. Залишив у смутку дружину Софію, дочку Марсію Л., брата Стефана, сестру Катерину Ґутенко і братанка. Похорон відбувся 27-го квітня 1988 року на цвинтарі Мт. Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Йому Пам'ять!

Семен Гасяк, секр.

РОНАЛЬД І. ЗВАРИЧ, член УНС Відд. 220-го ім. свв. Петра і Павла в Чикаґо, Ілл., помер 20-го квітня 1988 року на 30-му році життя. Нар. 27-го травня 1957 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дружину Дебору, сина Рональда Дж. мол., батьків Вілліяма і Зеновію, братів Вілліяма з дружиною і Тому; сестер Дану і Соню Нюман з мужем Тимотеєм, бабуню Марію Блідий. Похорон відбувся 23-го квітня 1988 року на цвинтарі Св. Марії в Евергрін Парк, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Дж. М. Блідий, секр.